

Ministerie van Financiën

Bijsturen met het oog op de toekomst

17^e Studiegroep Begrotingsruimte (SBR)

Technische briefing

Bas van den Dungen

Inhoud

- SBR advies deel 1
- SBR advies deel 2

De 17^e Studiegroep Begrotingsruimte presenteert haar advies

WAT

Advies voor begrotingsbeleid in de volgende kabinetsperiode

VOOR WIE

Politieke partijen, in aanloop naar verkiezingen en formatie

DOOR WIE

Directeuren Planbureaus en DNB, ambtenaren diverse ministeries

Het advies van de Studiegroep Begrotingsruimte is opgeknipt in twee delen

VAL
KABINET

Advies over de **begrotingsopgave**
voor de aankomende kabinetsperiode

Advies over de **begrotingsregels** en
de **begrotingssystematiek**

DEC '23

Advies deel 1

Begrotingsdoelstelling

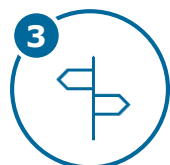
Advies SBR: er is een koerscorrectie nodig voor de aankomende kabinetsperiode

1 **Recent verslechterde overheidsfinanciën**
begrotingstekort van -3,6% in 2028

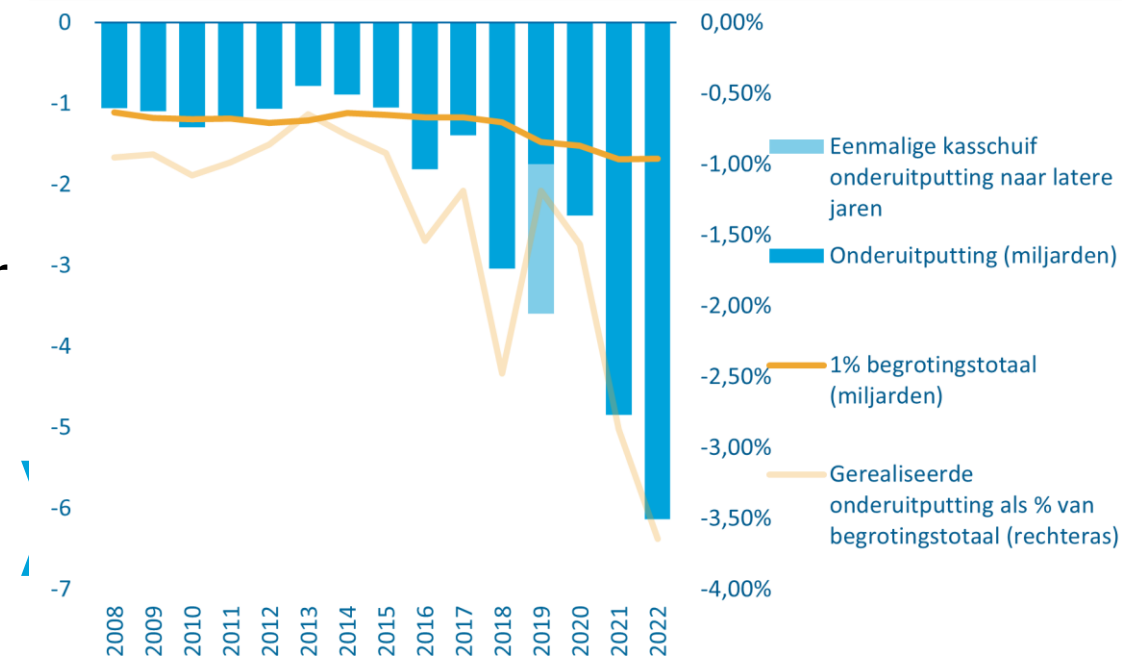
2 **Als we niks doen; schuiven we rekeningen door**
AOW, zorg en toekomstige klimaatkosten

3 **Geld niet altijd als middel**
Investerings zijn noodzakelijk,
maar daarin zijn scherpe keuzes nodig

4 **Oververhitting en arbeidsmarktkrapte**
Nu buffers opbouwen, vooruitzichten altijd onzeker

Korte termijn: een koerscorrectie nodig van structureel circa 17 miljard euro vanaf 2028

Begrotingsopgave van structureel circa 17 miljard

- **Begrotingssaldo van circa -2% bbp**
- Biedt **voldoende afstand tot Europese -3%** norm
- Volgt ook uit het laten **stabiliseren van de schuld**

.....

Niet exact wetenschappelijk te bepalen, overeenstemming experts over de richting: bijsturen is nodig

Leidt tot stabiel beleid

- **Trendmatig begrotingsbeleid** niet bijsturen gedurende de rit
- **Biedt rust in besluitvorming**
- Stabiel beleid waar **mensen en bedrijven van op aan kunnen**

Ramingen zijn altijd omgeven met onzekerheden

Lange termijn: neem ook maatregelen die specifiek zien op hervormingen gericht op de zorg- en vergrijzingskosten

ZORG & VERGRIJZING

Oplopende (vergrijzingsgevoelige) kosten in de **zorg en AOW**

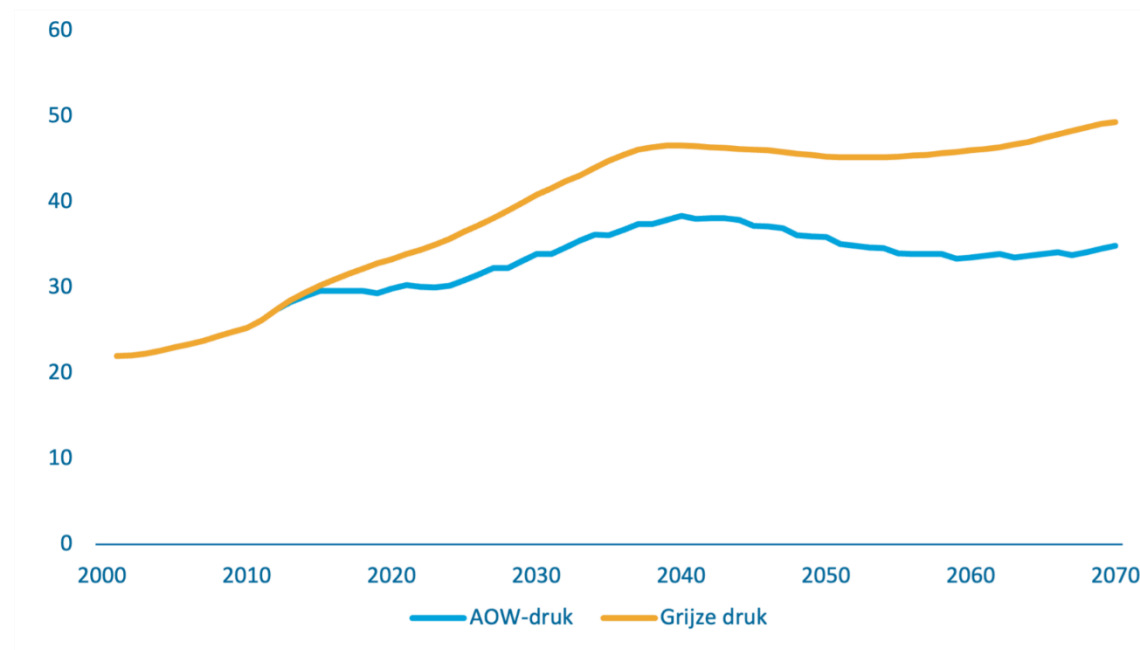
Advies
Beperk oplopende kosten na 2028 **via structurele hervormingen.**

KLIMAAT

Klimaat zorgt op **lange termijn voor extra kosten**. Onzeker hoeveel precies.

Advies
Nader onderzoek nodig om **lange termijn klimaatkosten** in beeld te brengen. Voor nu: **kijk ook naar normeren en beprijken**

Belangrijke aandachtspunten bij een begrotingsopgave

Keuze tussen hogere belastingen of lagere uitgaven

Oplossen van maatschappelijke problemen niet altijd via hogere uitgaven

Oog houden voor brede welvaart en effect op de samenleving

Kijk kritisch naar onderuitputting

Voorkom onnodige economische en maatschappelijke schade en heb oog voor de uitvoering

Structurele hervormingen zijn verstandig

Advies deel 2

Begrotingssystematiek

Hou vast aan trendmatig begrotingsbeleid en versterk de bijbehorende principes

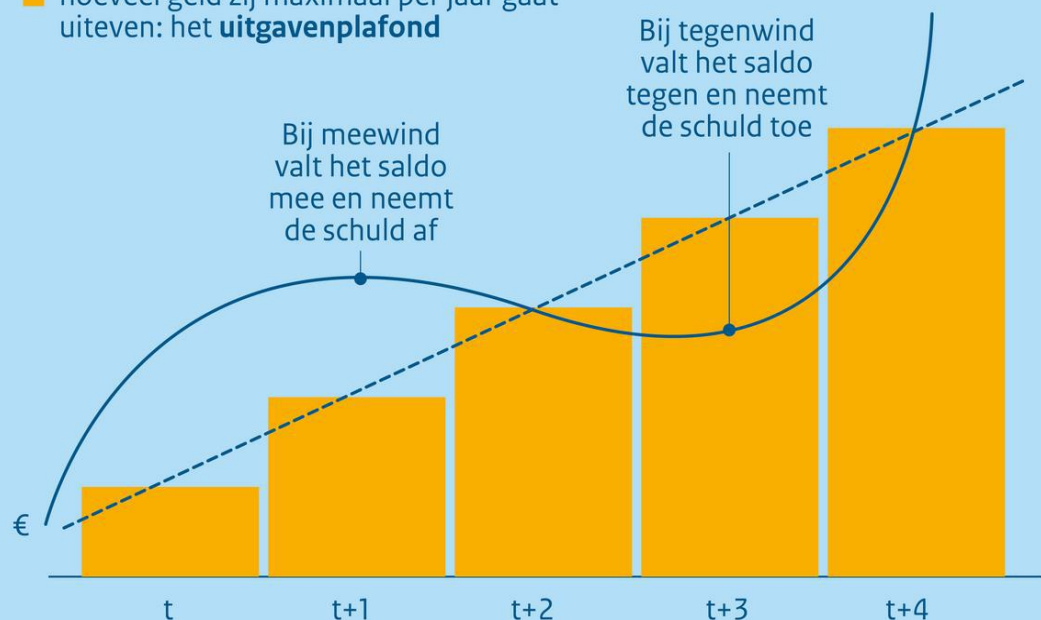
Automatische stabilisatie

Het kabinet spreekt in de formatie af:

-- hoeveel belastingen en premies zij per jaar gaat heffen: het **inkomstenskader**

■ hoeveel geld zij maximaal per jaar gaat uitgeven: het **uitgavenplafond**

De **uiteindelijke inkomsten** zijn afhankelijk van de economie

- Kan alleen bij **voldoende afstand** tot de Europese - 3% grens
- Focus op de **middellange termijn**
- Leidt tot **voorspelbaar en stabiel beleid** voor mensen en bedrijven
- Biedt **rust** in de politieke besluitvorming

Advies SBR: er is een koerscorrectie nodig voor de aankomende kabinetsperiode

1 Voorspelbaarheid en stabiliteit zijn van grote waarde voor het begrotings- en besluitvormingsproces.

- **Hoofdbesluitvormingsmoment** in het voorjaar en **koopkrachtbesluitvorming** in augustus.
- Terughoudend met compensatie
- Extra suppletoire begroting

2 Vereenvoudig waar mogelijk de begrotingssystematiek- en regels

- Plaats de **rente-uitgaven** buiten het uitgavenkader
- Schaf de **deelplafonds** af
- Versimpel de weergave van het **inkomstenkader** door aansluiting uitgavenkant

3 Een realistische begroting vormt de basis van de begrotingsregels

- Stel bij de start van het volgende kabinet **nieuwe ramingen en kasritmes vast**
- Gebruik begrotingsfondsen indien ze aan een **aantal voorwaarden** voldoen
- Breng de effecten van **grondslagerosie** in beeld

Gebruik brede welvaart als basis voor het begrotingsproces

Tijdens de formatie

→ **Formuleer** bij de formatie **prioriteiten** voor brede welvaart en concretiseer deze met beleidsdoelen.

Voorbeeld prioriteit Bestaanszekerheid (Mogelijke) beleidsdoelen

- Voldoende buffers bij huishoudens
- (Kinder)armoede halveren voor het jaar 2030
 - **Indicator:** % mensen en kinderen in armoede
- Subjectieve financiële zekerheid vergroten
 - **Indicator:** % mensen dat zorgen maakt over financiële toekomst
- Toegankelijkheid woningmarkt verbeteren
 - **Indicatoren:** aantal nieuwe woningen en aantal woningzoekenden
- Iedereen mee laten komen in de duurzaamheidstransitie
 - **Indicator:** sociale huurwoningen met goed (C+) energielabel
- Toegankelijkheid van zorg verbeteren
 - **Indicator:** % mensen dat zorg mijdt

- **Monitor** de ontwikkeling van brede welvaart gedurende de kabinetsperiode
- Verzoek de **planbureaus om informatie** op besluitvormingsmomenten

Vragen of opmerkingen?